

SHADOW BANKING

Velikim dijelom, financijska kriza je uzrokovana manama u *shadow banking* sustavu. Što je *shadow banking*, i koju ulogu igra?

ŠTO?

Shadow banking institucije su sve one koje obavljaju sljedeće, temeljne bankarske funkcije:

- transformacija kredita
- transformacija likvidnosti
- transformacija dospjeća

... bez pokrića središnje banke, i bez garancije kredita i depozita. Primjeri *shadow banking* elemenata su hedge fondovi, trgovci raznim izvedenicama (npr. CDO), strukturirani investicijski alati, i uzajamni fondovi tržišta novca.

ZAŠTO?

Te institucije postoje radi razdvajanja rizika, dospjeća, i ostalih karakteristika određenog instrumenta. Time je rizik efikasnije raspodijeljen, pošto agenti mogu lakše preuzimati onoliko rizika koliko su spremni preuzeti.

GDJE LEŽE PROBLEMI?

Odsutnost pokrića središnje banke, i odsutnost garancije kredita i depozita, sami po sebi stvaraju očit rizik. Tome se trebaju dodati i rascjepkanost i raznovrsnost cijelog sustava, koji dodatno otežavaju regulaciju.

Dovoljno je usporediti strukturu komercijalnih banaka, koje su vrlo slične i koje se mogu regulirati kroz kontrolu kapitala, sa raznovrsnošću *shadow banking* institucija, koje se međusobno razlikuju u skoro svakom pogledu.

Prije krize, prevladavalo je mišljenje da cjelokupan *shadow banking* sustav nije rizičan, i da ga stoga nije potrebno regulirati. To mišljenje danas nije rašireno.

KAKO DALJE?

Postoji konsenzus da je najbolji pristup *shadow banking* regulaciji onaj koji regulira elemente sustava prema njihovoj funkciji i efektima, a ne prema njihovom obliku – drugim riječima, ne prema tome da li je dani element hedge fond, investicijska banka, ili nešto drugo. Smatra se da je to najbolji način rješavanja problema koje stvaraju rascjepkanost i raznovrst sustava.

Uz to, smatra se da glavni cilj regulacije mora biti smanjenje sistemskog rizika. Financijska kriza je pokazala da je baš to efekt koji neregulirani *shadow banking* sustav ne može sam postići, a *shadow banking* sustav koji uspješno djeluje može, zahvaljujući specijalizaciji, u mnogim tržištima stvoriti smanjenje rizika i povećanje prinosa.

www.finance.hr

Financijski klub • info@finance.hr
Trg J.F. Kennedyja 6 • 10000 Zagreb • Hrvatska